

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	(3)
ABSTRACT.....	(5)
المستخلص.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญ.....	(10)
สารบัญตาราง.....	(13)
ตารางเทียบพัญชนะอาหรับ-ไทย.....	(17)
ตารางเทียบพัญชนะอาหรับ-อังกฤษ.....	(19)
บทที่ 1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2. ความศรัทธาและวิธีการปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร.....	10
2.1 การศรัทธาในอิสลาม.....	10
2.1.1 ความหมายของการศรัทธาในอิสลาม.....	10
2.1.1.1 ความหมายของการศรัทธาด้านหลักภาษาศาสตร์.....	10
2.1.1.2 ความหมายของการศรัทธาด้านหลักวิชาการ.....	11
2.1.1.3 ความหมายตามทัศนะของอะฮฺลุสสุนนะฮ.....	13
2.1.2 ความสำคัญของการศรัทธาในอิสลาม.....	15
2.1.3 การเพิ่มขึ้นและการลดลงของการศรัทธา.....	19
2.1.4 หลักการศรัทธาในอิสลาม.....	22
2.1.5 ลักษณะสำคัญของการศรัทธาในอิสลาม.....	40
2.2 การอบรมเลี้ยงดูบุตรตามหลักการอิสลาม.....	44
2.2.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามหลักการอิสลาม.....	44

2.2.1.1	ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูตามหลักภาษาศาสตร์.....	44
2.2.1.2	ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูตามหลักวิชาการ.....	45
2.2.2	ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามหลักการอิสลาม.....	48
2.2.2.1	ความสำคัญของการอบรมด้านการศรัทธา.....	48
2.2.2.2	ความสำคัญของการอบรมด้านความคิด(ฟีกเราะฮฺ).....	67
2.2.3	เป้าหมายของการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามหลักการอิสลาม.....	70
2.2.4	ลักษณะเฉพาะของการอบรมเลี้ยงดูบุตรตามหลักการอิสลาม.....	83
2.2.5	สถาบันหลักของการอบรมเลี้ยงดูบุตร.....	85
2.3	สิทธิเด็กในอิสลาม.....	87
2.3.1	สิทธิเด็กตอนที่อยู่ในครรภ์.....	87
2.3.2	สิทธิเด็กหลังกำเนิด	93
2.4	หน้าที่ของครอบครัวในอิสลาม.....	97
2.4.1	หน้าที่ของสถาบันครอบครัว.....	97
2.4.2	หน้าที่ของครอบครัวในการอบรมด้านอาภีคะฮฺ.....	98
2.4.3	หน้าที่ของครอบครัวในการอบรมด้านอิบาดะฮฺ.....	106
2.4.4	หน้าที่ของครอบครัวในการอบรมด้านวิชาการ.....	110
2.4.5	หน้าที่ของครอบครัวในการอบรมด้านร่างกาย.....	112
2.4.6	หน้าที่ของครอบครัวในการอบรมด้านสังคมและจริยธรรม.....	114
2.5	วิธีการปลูกฝังความศรัทธา.....	118
2.5.1	วิธีการปลูกฝังโดยการสอนแบบพูดซ้ำๆ.....	118
2.5.2	วิธีการปลูกฝังโดยการใช้คำถามตอบ.....	120
2.5.3	วิธีการปลูกฝังโดยการสอนแบบตักเตือน.....	125
2.5.4	วิธีการปลูกฝังโดยการสอนแบบบรรยาย.....	129
2.5.5	วิธีการปลูกฝังโดยการอุปมาอุปมัย.....	133
2.5.6	วิธีการปลูกฝังโดยการสอนแบบเล่าเรื่อง.....	138
2.5.7	วิธีการปลูกฝังโดยแสดงเป็นแบบอย่าง.....	144
2.5.8	วิธีการปลูกฝังโดยการสอนท่องจำ.....	147
2.5.9	วิธีการปลูกฝังโดยการสอนแบบโต้ตอบ.....	148
2.5.10	วิธีการปลูกฝังโดยการสอนแบบสาธิต	149
2.5.11	วิธีการปลูกฝังโดยการลงโทษ	151

2.5.12	วิธีการปลูกฝังความศรัทธาโดยการสอนแบบฝึกปฏิบัติ.....	153
2.6	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	157
บทที่3.	วิธีดำเนินการวิจัย.....	162
3.1	รูปแบบงานวิจัย.....	162
3.2	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	162
3.3	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	162
3.4	ตัวแปรที่ศึกษา.....	164
3.5	เครื่องมือในการวิจัย.....	164
3.6	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	165
3.7	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	165
3.8	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	167
บทที่4.	ผลการวิจัย.....	168
บทที่5.	สรุปผล การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	218
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	222
5.2	การอภิปรายผล.....	227
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	229
บรรณานุกรม.....		230
ภาคผนวก.....		242
ประวัติผู้เขียน.....		280

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	163
ตารางที่ 2 อายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	168
ตารางที่ 3 อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง.....	169
ตารางที่ 4 รายได้ของกลุ่มตัวอย่าง	169
ตารางที่ 5 สถานภาพครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	170
ตารางที่ 6 ระดับการศึกษาสามัญของกลุ่มตัวอย่าง.....	170
ตารางที่ 7 ระดับการศึกษาศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง.....	171
ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละของจำนวนบุตรของกลุ่มตัวอย่าง.....	172
ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละของจำนวนบุตรชายของกลุ่มตัวอย่าง.....	173
ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละของจำนวนบุตรหญิงของกลุ่มตัวอย่าง.....	173
ตารางที่ 11 จำนวนร้อยละของการไปเรียนศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง.....	174
ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธา ของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	175
ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธา ของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	177
ตารางที่ 14 อายุกับระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาของ ครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	178
ตารางที่ 15 อาชีพกับระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาของ ครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	179
ตารางที่ 16 รายได้กับระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาของ ครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	181
ตารางที่ 17 สถานภาพกับระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	182
ตารางที่ 18 ระดับการศึกษาสามัญกับระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธา ของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	183

ตารางที่ 19	ระดับการศึกษาศาสนากับระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาของ ครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	185
ตารางที่ 20	การเรียนรู้ที่มีสัทธิกับระดับความรู้เกี่ยวกับความศรัทธาของ ครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	186
ตารางที่ 21	จำนวนและร้อยละของระดับความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกฝัง ความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	187
ตารางที่ 22	จำนวนและร้อยละของระดับความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกฝัง ความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	189
ตารางที่ 23	อายุกับระดับความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกฝังความศรัทธา ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	190
ตารางที่ 24	อาชีพกับระดับความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกฝังความศรัทธา ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	191
ตารางที่ 25	รายได้กับระดับความรู้เกี่ยวกับการปลูกฝังความศรัทธา ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	193
ตารางที่ 26	สถานภาพกับระดับความรู้เกี่ยวกับการปลูกฝังความศรัทธา ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	194
ตารางที่ 27	การศึกษาสามัญกับระดับความรู้เกี่ยวกับการปลูกฝังความศรัทธา ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	195
ตารางที่ 28	ารศึกษาศาสนากับระดับความรู้เกี่ยวกับการปลูกฝังความศรัทธา ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	197

ตารางที่ 29 การเรียนที่มีสขิดกับระดับความรู้เกี่ยวกับการปลูกฝังความศรัทธา ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	198
ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของระดับความสามารถเกี่ยวกับการใช้วิธีการ ปลูกฝังความศรัทธาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัว ไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	199
ตารางที่ 31 ระดับเวลาในการอบรมสั่งสอนบุตรของกลุ่มตัวอย่าง.....	201
ตารางที่ 32 ช่วงเวลาในการสั่งสอนบุตรของกลุ่มตัวอย่าง.....	201
ตารางที่ 33 ความรู้ในการเล่าเรื่องในการอบรมสั่งสอนบุตร.....	202
ตารางที่ 34 ความสามารถในการเล่าเรื่องในการอบรมสั่งสอนบุตร.....	203
ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของการใช้วิธีการปลูกฝังความศรัทธา ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่.....	204
ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของระดับความเหมาะสมของวิธีปลูกฝังศรัทธา ที่จะนำมาใช้ในการปลูกศรัทธาให้แก่บุตร.....	207
ตารางที่ 37 ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับ ความศรัทธาของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอ เกาะลันตาจังหวัดกระบี่จำแนกตามอายุ.....	208
ตารางที่ 38 ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับ ความศรัทธาของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอ เกาะลันตาจังหวัดกระบี่จำแนกตามอาชีพ.....	209
ตารางที่ 39 ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับ ความศรัทธาของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอ เกาะลันตาจังหวัดกระบี่จำแนกตามรายได้.....	209
ตารางที่ 40 ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยว กับความศรัทธาของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่จำแนกตามสถานภาพครอบครัว.....	210
ตารางที่ 41 ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับ ความศรัทธาของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่จำแนกตามระดับการศึกษาสามัญ.....	210

ตารางที่ 42	ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับ ความศรัทธาของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่จำแนกตามระดับการศึกษา.....	211
ตารางที่ 43	ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับ วิธีการปลูกฝังศรัทธาในการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่จำแนกตามอายุ.....	211
ตารางที่ 44	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับวิธีการ ปลูกฝังศรัทธาในการเลี้ยงดูบุตร จำแนกตามช่วงอายุ.....	212
ตารางที่ 45	ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับ วิธีการปลูกฝังศรัทธาในการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่จำแนกตามอาชีพ.....	213
ตารางที่ 46	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับ วิธีการปลูกฝังศรัทธาในการเลี้ยงดูบุตร จำแนกตามอาชีพ.....	213
ตารางที่ 47	ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับ วิธีการปลูกฝังศรัทธาในการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิม อำเภอเกาะลันตาจังหวัดกระบี่จำแนกตามรายได้.....	214
ตารางที่ 48	ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับ ความศรัทธาของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่จำแนกตามสถานภาพครอบครัว.....	214
ตารางที่ 49	ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับวิธีการ ปลูกฝังศรัทธาในการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอ เกาะลันตาจังหวัดกระบี่จำแนกตามระดับการศึกษาสามัญ.....	215
ตารางที่ 50	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความรู้เกี่ยวกับ วิธีการปลูกฝังศรัทธาในการเลี้ยงดูบุตร จำแนกตามระดับ การศึกษาสามัญ.....	215
ตารางที่ 51	ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับ วิธีการปลูกฝังศรัทธาในการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิมอำเภอ เกาะลันตาจังหวัดกระบี่จำแนกตามระดับการศึกษา.....	216